Respekt i kvadrat: en randomiserad kontrollerad effektstudie av internetförmedlad kognitiv beteendeterapi på graden av konstruktiv självhävdelse

Tobias Hagberg & Patrik Trang

Psykologiska institutionen, Stockholms universitet

Sammanfattning

Det transdiagnostiska begreppet 'konstruktiv självhävdelse' (assertiveness på engelska) kan definieras som handlande som är förenligt med respekt för både egna och andras rättigheter, exempelvis att uttrycka behov och önskemål, att sätta gränser och att dela tankar och känslor. Brister i konstruktiv självhävdelse är förknippat med klinisk och subklinisk psykisk ohälsa, till exempel stressrelaterad ohälsa, svårigheter i relationer, emotionell instabilitet, generaliserat ångestsyndrom, social ångest och depression. Syftet med den här studien är att undersöka effekten på konstruktiv självhävdelse av ett internet-administrerat träningsprogram med kognitiv-beteendeterapeutisk inriktning. 204 personer med självupplevda besvär (88% kvinnor, medelålder 41 år) rekryterades via annonsering i sociala medier. Deltagarna randomiserades till tre grupper: en som fick tillgång till träningsprogrammet (n = 67), en som fick tillgång till träningsprogrammet med terapeutstöd (n = 69) och en väntelista (n = 68). Graden av konstruktiv respektive aggressiv självhävdelse mättes med Adaptive and Aggressive Assertiveness Scales (AAA-S). [Här visar vi att (huvudresultatet). (huvudresultatet i relation till tidigare kunskap, ex "Vi fann att bristande konstruktiv självhävdelse var ett relevant mål för en transdiagnostisk intervention som gav samtidigt lindring över ett brett spann symtom. Vi fann också att terapeutstöd gav ...") (resultaten i en vidare kontext) (ännu bredare perspektiv och eventuella rekommendationer, exempelvis "Vi förespråkar ...")]

Keywords: stress, undvikande, assertiveness, anxiety disorder, anxiety, stress, avoidan-

Word count: X

Underskott av beteenden som går att samla under begreppet *assertiveness* (från engelska översatt

till "konstruktiv självhävdelse") förknippas med en lång räcka psykologiska problem, exempelvis olika ångestsyndrom som generaliserat ångestsyndrom, social ångest och paniksyndrom, liksom depression,

Tack till alla deltagare som har följt med på en för oss utmanande (och utvecklande) resa genom träningsprogrammet!

schizofreni med mera (Speed, Goldstein, & Goldfried, 2018).

Träning i *assertiveness* har en lång historia med behavioristiska rötter från 1950-talet och framåt, bland annat genom Salter (2001) och Wolpe and Lazarus (1966). Dessa första terapier byggde på principer om klassisk betingning: Målet för träningen var att para aversiva stimuli som tidigare gav upphov till exempelvis passivitet eller aggressivitet med adaptiva beteenden som tidigare uttryckts i underskott – ofta med avslappning som en integrerad del, utifrån rationalen att avslappning och ångest inte är förenliga. Som en del i den självhävdelsefokuserade psykoterapin föreskrevs ett antal olika beteenden för klienter och patienter att träna på, till exempel att säga nej till andra.

Under 1970-talet kom träning i konstruktiv självhävdelse att både formaliseras till kompletta behandlingsprogram, som i Linehan (1979), och populariseras, som i självhjälpstitlar som *Don't say yes when you want to say no* (Fensterheim & Baer, 1975) och *When I say no, I feel guilty: how to cope—using the skills of systematic assertive therapy* (Smith, 1975). Självhjälpsboomen under 1970-talet sammanföll med sociala och politiska omvälvningar i samhället, där marginaliserade grupper gjorde sig allt mer hörda och maktstrukturer i samhället sattes under förändringstryck. Dessa emanciperande och normbrytande rörelser väckte motstånd – precis som behavioristiskt influerade terapier gjorde. Ett roligt exempel på kritik av träning i konstruktiv självhävdelse är Mano (1976), som frankt rekommenderade deltagare i *assertiveness*-kurser att hävda sig själva genom att vägra betala kursavgiften.

I och med psykatrins allt tydligare inriktning mot syndromala kategoriseringar av psykisk ohälsa, kanske tydligast i form av *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (APA, 1968) med efterföljare, kom träning i *assertiveness* så småningom att falla i glömska. Mycket sporadiskt återaktualiserades begreppet som mål för behandling under 1990-talet, då kompletterad med metoder för kognitiv omstrukturering i enlighet med principerna i Beck (1979), för att på så sätt hjälpa personer med (mer eller mindre generaliserade) hindrande förutsägelser i svåra situationer att finna stöd för mer hjälpsamma förutsägelser.

Bristande konstruktiv självhävdelse är ett exempel på ett behandlingsmål som är av allt större värde, för både kliniska och sub-kliniska populationer, inte minst som pendeln svingar tillbaka från syndromal diagnostik till transdiagnostik (Speed m.fl., 2018). Det gäller särskilt, menar vi, om den solida beteendevetenskapliga grunden byggs på med metoder och förhållningssätt som har utvecklats inom den kontextuella beteendevetenskapen sedan slutet av 1900-talet. Dessa inkluderar motiverande tekniker som går att tillämpa i större skala än ansikte mot ansikte-behandling och som tillsammans med landvinningar inom internetförmedlad terapi kan göra det möjligt att nå och hjälpa även individer som saknar tillgång till eller motivation att söka traditionell psykologisk behandling.

Vad är konstruktiv självhävdelse?

Begreppet assertiveness kom under 1970-talet att omfamna en allt längre lista med beteendemässiga operationaliseringar – så att det till slut blev svårt att skilja från begreppet 'social färdighet' Linehan (1979). Det är därför viktigt att avgränsa begreppet.

Alberti and Emmons (1974) definierar konstruktiv självhävdelse som handlande som återspeglar individens egna långsiktiga intressen. Det inbegriper förmågan att "stå upp för sig själv" utan överdriven ångest och färdigheten att uttrycka sina känslor samt att utöva sina egna rättigheter utan att kränka andras

rättigheter. Med 'utöva sina rättigheter' menas att både i icke-verbal och verbal handling uttrycka sina tankar, känslor och önskningar.

Graden av konstruktiv självhävdelse för en person i en given situation kan inordnas som en punkt i en graf (se figur 1) med två kontinuerliga dimensioner: handlande med respekt för andras rättigheter på x-axeln och handlande med respekt för egna rättigheter på y-axeln. Konstruktiv självhävdelse skiljer sig från aggressiv självhävdelse (det vill säga hävdande av egna rättigheter på bekostnad av andras). Det skiljer sig även från passiv självhävdelse (det vill säga förnekande av egna rättigheter till förmån för andras) och från passiv-aggressiv självhävdelse (det vill säga bristande respekt för både egna och andras rättigheter). Gränsdragningarna mellan kategorierna är förstås flytande, eftersom dimensionerna är kontinuerliga.

Mitamura (2018) problematisering aggressivitet / självhävdelse

"konstruktiv" funktionell definition

50

51

52

53

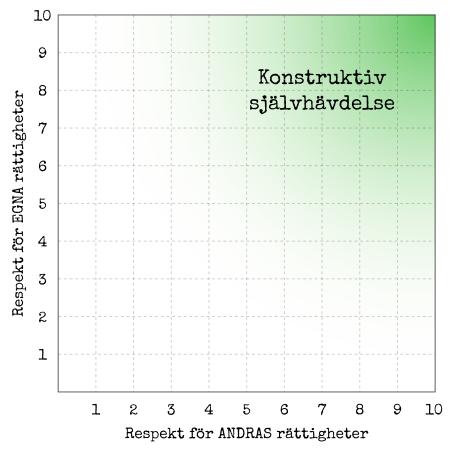
54

57

59

60

61

Figur 1: Konstruktiv självhävdelse definieras i träningsprogrammet Respekt i kvadrat som handlande som är förenligt med samtidig respekt för egna och andras rättigheter. Passiv självhävdelse kan på samma sätt definieras som låg grad av respekt för egna rättigheter men hög grad av respekt för andras rättigheter; aggressiv självhävdelse kan definieras som hög grad av respekt för egna rättigheter men låg grad av respekt för andras rättigheter.

Konstruktiv självhävdelse och aktuellt forskningsläge

Forskning på assertiveness övergavs i stort sett efter 1970-talet. Under de senaste åren har dock intresset för självhävdelse ökat något igen. Vagos and Pereira (2019) konstaterar att självupplevd grad av psykiskt lidande korrelerar negativt med grad av konstruktiv självhävdelse, i linje med rationalen för träning i assertiveness som den presenterades av Wolpe and Lazarus (1966). Baker and Jeske (2015) visar en negativ korrelation mellan att uppleva social ångest och konstruktiv självhävdelse. Deras slutsats är att man kan öka oddsen för konstruktivt självhävdande beteenden för en person antingen genom att i behandling [minska/exponera för] social ångest och/eller att arbeta med hur personen förhåller sig till sin ångest.

Speed m.fl. (2018) sammanställer forskningsläget kring assertiveness. Träning i konstruktiv självhävdelse kan förbättra måendet vid både ångestsyndrom och depression och öka självförtroende samt förbättra upplevd tillfredsställelse i parrelationer. Författarna konstaterar att träning i konstruktiv självhävdelse redan ingår i de bredare begreppen som beteendeaktivering och färdighetsträning i flertalet allt mer beforskade behandlingsmetoder – som dialektisk beteendeterapi (DBT), Acceptance and Commitment Therapy (ACT) och beteendeaktivering vid depression. En stor andel av den forskning om assertiveness som transdiagnostiskt begrepp som har gjorts är till åren kommen och att det finns ett stort behov att på nytt utvärdera den specifika effekten av självhävdelseträning (Speed m.fl., 2018).

79 Evidensen för KBT vid ångest och depression

Evidensen för beteendeterapi och KBT för syndromala och icke-syndromala psykologiska problem har konstaterats vara god sedan många år tillbaka, både inom ramen för väl avgränsade och kontrollerade *efficacy*-studier och i ekologiskt valida *effectiveness*-studier. Det gäller även i hög grad de områden för vilka bristande konstruktiv självhävdelse är en del av problembeskrivningarna, till exempel ångestsyndrom, social fobi, generaliserat ångestsyndrom (GAD) och depression.

Chambless and Ollendick (2001) ger en tidig översikt av det samlade forskningsläget för KBT utifrån angivna utgångspunkter för vad som kan betraktas som av empiri bekräftat framgångsrika terapiformer – det vill säga terapi som undersökts med randomiserade kontrollerade studier, specificerade testpopulationer och väl beskrivna behandlingar. Sammanställningen visar att KBT överlag har bättre evidens än andra terapiformer. Systematiska sammanställningar med uppdaterat forskningsläge utifrån dessa principer publiceras sedan dess regelbundet i England av National Institute for Health and Care Excellence (2018) och i USA av American Psychological Association (2016). Socialstyrelsen (2017) ger de senaste nationella riktlinjerna för vård vid depression och ångestsyndrom i Sverige. I dessa riktlinjer är KBT-behandling näst intill uteslutande förstahandsvalet vid psykologisk behandling.

Hofmann, Asnaani, Vonk, Sawyer, and Fang (2012) är en översikt av meta-analyser som visar att KBT alltjämt är en av de mest effektiva terapiformerna. I deras översikt visade sig KBT effektivt för att motverka bland annat trauma- och stressrelaterade symptom, liksom depressiva och ångestrelaterade syndrom. Litteraturen bekräftar att KBT är har god effekt för de syndrom som Speed m.fl. (2018) associerar med brister i konstruktiv självhävdelse.

Trots att evidensen för kognitiv och beteendeterapeutisk behandling vid ångestsyndrom och depressiva syndrom är god förblir majoriteten av fallen även i länder med väl utvecklad sjukvård obehandlade M. G. Craske m.fl. (2017).

Evidensen för I-KBT

I-KBT är en effektiv behandlingsmetod för ett brett spektrum av olika besvär. I en meta-analys från 2018 – som inkluderade 64 RCT-studier – konstateras I-KBT vara effektivt för behandling av både depression, paniksyndrom, agorafobi, social fobi samt generaliserat ångestsyndrom (G. Andrews m.fl., 2018). Författarna finner att medeleffektstorleken för internet-KBT (I-KBT) är d = 0.8 eller mer i jämförelse med kontrollbetingelse. Enligt resultaten tenderar också effekten att hålla i sig över tid. I-KBT är dessutom jämförbart effektmässigt med terapeutledd terapi. Dessa resultat bekräftar tidigare fynd i samma riktning med 22 RCT-studier (Gavin Andrews, Cuijpers, Craske, McEvoy, & Titov, 2010).

I-KBT har även visat sig vara effektivt vid behandling av PTSD (Sijbrandij, Kunovski, & Cuijpers, 2016), insomni (Zachariae, Lyby, Ritterband, & O'Toole, 2016) och för att minska lidandet vid olika kroniska hälsobesvär (Mehta, Peynenburg, & Hadjistavropoulos, 2019). I-KBT är också en verksamt vid en rad olika transdiagnostiska symtom såsom stress (Day, McGrath, & Wojtowicz, 2013), prokrastinering (Rozental, Forsell, Svensson, Andersson, & Carlbring, 2015) och perfektionism (Rozental m.fl., 2017; T. D. Wade m.fl., 2019).

Ta också med referens till (???)

Flytta hit och redigera: [Icke desto mindre har I-KBT-behandling visat sig vara en effektiv behandlingsform. Både i en metaanalys från 2008 samt i en metaanalys från 2018 konstaterades I-KBT-behandlingar likvärdiga ansikte mot ansikte-behandlingar (Barak2008; Carlbring2018).]

Trots att evidensen för kognitiv och beteendeterapeutisk behandling vid ångestsyndrom och depressiva syndrom är god förblir majoriteten av fallen även i länder med väl utvecklad sjukvård obehandlade (M. G. Craske m.fl., 2017). Många kan bära på ett psykiskt lidande utan att för den skull nå upp till kriterierna för någon av diagnoserna i DSM. Och för dem som ändå skulle göra det är tillgången till vård en begränsande faktor som I-KBT kan avhjälpa (G. Andrews m.fl., 2018).

Användarupplevelsen och framgångsfaktorer vid I-KBT. I-KBT kan erbjuda patienter fördelar i förhållande till terapeutledd behandling. I-KBT kan erbjuda en anonymitet som gör det lättare för vissa grupper att söka sig till vård (Lundgren, Johansson, Jaarsma, Andersson, & Köhler, 2018; Rozental m.fl., 2020) och ger dessutom möjlighet till tidsmässig flexibilitet. Ytterligare en fördel som Lundgren m.fl. (2018) uppmärksammar är det många upplever att det är enklare att uttrycka sig i skrift än i tal.

En nackdel med I-KBT är att vissa deltagare hindras av besvär med tekniken, som hindrar dem från att ta del av vården som erbjuds. En annan är att de lösare tidsramarna erbjuder möjlighet att skjuta upp eller prioritera ned internetbaserad behandling, jämfört med fysiska besök hos en kliniker (Burke, Richards, & Timulak, 2019). [till diskussion]

För att maximera oddsen för ett positivt utfall bör I-KBT-behandlingar ha tydliga inklusionskriterier [det har vi inte haft – till diskussion] samt screena och välja deltagare utifrån dessa. Framgångsrika I-KBT-behandlingar inkluderar interaktiva behandlingskomponenter, innehåller relevanta pedagogiska inslag om psykiska och kroppsliga besvär och om vad som vidmakthåller psykiska problem, liksom komponenter för att bryta vidmakthållandet av besvären (Barak, Hen, Boniel-Nissim, & Shapira, 2008).

Verksamma komponenter

Emotionellt/upplevelsmässigt undvikande. Pittig, Schulz, Craske, and Alpers (2014) – skriv om detta!

Sewart and Craske (2019) – varians

Frågeställningar avslutar bakgrunden

144 Metod

145 Design

Sample-storleken för varje grupp bestämdes till n=70 med en powerberäkning innan rekrytering påbörjades. I studien planerade manipulationer, variabler, mättillfällen och insamlad data har använts i de efterföljande analyserna utan selektion i efterhand. Både randomiseringen som exkluderade deltagare från studien, randomiseringen av de 210 deltagarna till sina respektive grupper samt randomiseringen av deltagarna med behandlingsstöd till respektive behandlare gjordes av oberoende tredje part vid Stockholms Universitet med hjälp av internetbaserade randomiseringstjänster (www.random.org för exkluderingen och randomiseringen till respektive behandlare samt www.sealedenvelope.com för randomiseringen till de tre grupperna). Deltagarna informerades via den webbaserade plattformen om exkludering eller vilken grupp de tillhörde.

155 Rekrytering

Rekrytering skedde mellan 28 januari och 5 februari 2020. Studien annonserades på flertalet sociala medier (www.facebook.com, www.twitter.com, www.linkedin.com samt www.instagram.com). Den annonserades även på diverse andra webbplatser (t ex www.studie.nu). De som ville veta mer om studien hänvisades till studiens hemsida (www.respektikvadrat.se). Där fanns information om hur studien skulle gå till, vilka inklusions- samt exklusionskriterierna var och när studien startade. Det fanns även information om vilka som var involverade i studien samt kontaktuppgifter till studieansvarig. Deltagarna anmälde sitt intresse genom att uppge sin e-postadress. I samband med att deltagarna hade möjlighet att anmäla sitt intresse presenterades de även med information kring potentiella risker med att delta, sekretess, datasäkerhet, datahantering, att deltagandet är frivilligt och kan avbrytas när som helst. När deltagarna väl anmält sitt intresse skickades en länk till deras e-postadresser med självskattningsformulär att besvara elektroniskt. Formulären frågade efter generellt välmående, nedstämdhet, ångest, socialfobiska tendenser samt egenupplevd självhävdelse. Deltagarna fick även fylla i demografiska frågor samt frågor om erfarenhet av tidigare psykologisk behandling, motivation till att delta i den aktuella studien samt om pågående medicinering. Deltagarna hade även möjligheten att i fritext informera om de ansåg att det fanns något annat som var nödvändigt att beakta vid bedömningen.

Deltagare Deltagare

Som framgår av figur~?? så anmälde totalt 657 personer intresse till studien varav 464 personer slutförde hela screeningsprocessen. Av dessa exkluderades 126 personer då de uppfyllde något av de

uppsatta exklusionskriterierna. De kvarvarande 338 personerna erbjöds plats i studien. Av dessa bejakade 253 sin plats. 43 personer exkluderades från behandlingen genom randomisering så att exakt 210 inkluderades. De deltager som exkluderades via randomisering erbjöds tillgång till materialet på samma sätt som kontrollgruppen fick det – men med skillnaden att deras resultat ej inkluderats i beräkningarna. Vid behandlingsstart hade alltså studien 210 deltagare.

Inkluderingskriterier

För att delta krävdes det att man var svensk medborgare, minst 18 år gammal, hade tillgång till en internetuppkoppling samt att man behärskade svenska i tal och skrift. Alla deltagare som erbjöds plats i studien blev informerade om detta via den webbaserade plattformen de använt sig av för att anmäla sitt intresse och fylla i screeningen. Denna information levererades till dem en vecka före studiestart.

Ekluderingskriterier

De personer som skattade 15 eller mer på självskattningsformuläret PHQ-9 exkluderades. Utöver detta exkluderades de deltagare som tre månader inom behandlingsstart gjort förändringar i sin psykofarmakabehandling. De personer som uppgav att de hade pågående psykologisk behandling exkluderades även. Slutligen exkluderades de personer som i frisvar under screeningsprocessen uppgav att de hade tidsbrist eller låg motivation till behandlingen. Alla personer som exkluderades blev informerade om detta via den webbaserade plattformen de använt sig för att anmäla sig till studien. När det var tillämpbart gavs även rekommendationer om vart personerna istället kunde vända sig.

Demografisk data

De 204 deltagare vars data redovisas var mellan 20 och 65 år gamla med en medelålder på 41,8 år (s=8,8). En betydande majoritet (87,8%; 179/204) definierade sig som kvinnor, övriga definierade sig som män. Knappt tre fjärdedelar av deltagarna har avslutade universitets- eller högskoleutbildningar (71,6%; 146/204) och tre fjärdedelar av deltagarna var vid behandlingens start arbetande (75,5%; 154/204). Mer än hälften av deltagarna (61,3%; 125/204) hade tidigare erfarenheter av psykologisk behandling. Av dessa hade majoriteten (64,8%; 81/125) tidigare erfarenheter av KBT. Knappt en tredjedel av alla deltagare (29,0%; 59/204) hade erfarenhet av psykofarmaka. Vid behandlingens start stod 17,6% (36/204) på någon sorts psykofarmaka. Totalt 3,4% (7/204) av deltagarna var vid behandlingsstart sjukskrivna. För att se de demografiska faktorernas fördelningar i respektive grupp, se tabell~2.

202 Behandlarstöd

En av de tre grupperna fick tillgång till behandlarstöd. Deltagarna i denna grupp blev randomiserade till en av de två behandlarna. Varje behandlare hade i och med detta behandlingskontakt med 35 deltagare var. Behandlarna var studenter vid Stockholms Universitet. Båda behandlarna gick sista terminen på psykologprogrammet och hade en grundläggande psykoterapiutbildning i KBT. Under hela studiens gång hade behandlarna tillgång till handledning av en legitimerad psykolog med drygt 20 års erfarenhet av internetbaserad psykologisk behandling.

	Behandling utan stöd (n=67)	Behandling med stöd (n=69)	Väntelista (n=68)	Totalt (n=204)	
Kön: n kvinna	79,1%	92,8%	91,2%		
Ålder (år): M (SD)	41,2 (8,8)	43,2 (9,3)	41,1 (8,8)	41,2 (8,8)	
Civilstånd:					
Singel	35,8%	27,6%	36,8%	33,3%	
Sambo	25,4%	17,4%	19,1%	20,6%	
Gift	28,4%	49,3%	36,8%	38,2%	
Annat	10,4%	5,7%	7,3%	7,9%	
Utbildning:					
Folkskola/Grundskola	0%	0%	1,5%	0,5%	
Gymnasiet	9,0%	7,2%	10,3%	8,8,%	
Yrkesutbildning	4,5%	7,2%	7,5%	6,4%	
Universitet/Högskola (pågående)	15,0%	10,1%	7,5%	10,7%	
Universitet/Högskola (avslutad)	70,0%	73,9%	70,2%	71,6%	
Annat	1,5%	1,5%	3,0%	2,0%	
Sysselsättning:					
Studerande	11,9%	5,6%	7,4%	8,3%	
Arbetande	76,1%	76,9%	73,5%	75,5%	
Arbetslös	4,5%	0%	4,4%	2,9%	
Föräldraledig	0%	3,0%	0%	1,0%	
Pensionär	0%	4,3%	0%	1,5%	
Sjukskriven	1,5%	3,0%	5,9%	3,4%	
Annat	6,0%	7,2%	8,8%	7,4%	
Användande av psykofarmaka:					
Ja (Tidigare)	9,0%	17,4%	7,4%	11,4%	
Ja (Pågående)	21,0%	16,0%	16,2%	17,6%	
Nej	70,0%	66,6%	76,4%	71,0%	
Tidigare psykologisk behandling:					
Ja	59,7%	62,3%	61,8%	61,3%	
Nej	40,3%	37,7%	38,2%	38,7%	

Figur 2: Demografisk data hos deltagarna, uppdelad per grupp samt total

209

210

211

Behandlarstöd bestod av veckovis skriftlig kontakt med deltagarna via den krypterade webbaserade plattformen iTerapi. Stödet bestod av feedback på genomförda övningar, uppmuntran, validering, psykoedukation samt svar på de frågor deltagarna ställde. Tidsåtgången var cirka 15 minuter per deltagare och vecka. De två andra grupperna hade inte tillgång till behandlarstöd men fick kontaktuppgifter till studieansvarig för eventuella administrativa frågor.

214	Primära utfallsmått
215	Självhävdelsestil
216	Sekundära utfallsmått
217	Depression
218	Ångest
219	Social Ångest
220	Allmänt psykiskt välmående
221	Självhävdelsestil
222 223	Sample-"storleken 'hej" 'för' varje grupp bestämdes med en powerberäkning. Alla i studien planerade manipulationer, mätttillfällen och all tillgänglig data har använts i de efterföljande analyserna.
224 225	We report how we determined our sample size, all data exclusions (if any), all manipulations, and all measures in the study.
226	Deltagare
227	Material (interventionen)
228	Metod
229	Analys
230 231 232 233 234 235	Vi använde R (Version 3.6.3; R Core Team, 2020) and the R-packages <i>beeswarm</i> (Eklund, 2016), <i>dplyr</i> (Version 0.8.5; Wickham, François, Henry, & Müller, 2020), <i>formattable</i> (Version 0.2.0.1; Ren & Russell, 2016), <i>kableExtra</i> (Version 1.1.0; Zhu, 2019), <i>knitr</i> (Version 1.28; Xie, 2015), <i>papaja</i> (Version 0.1.0.9942; Aust & Barth, 2020), <i>pastecs</i> (Version 1.3.21; Grosjean & Ibanez, 2018), <i>psych</i> (Version 1.9.12.31; Revelle, 2019), <i>readxl</i> (Version 1.3.1; Wickham & Bryan, 2019), and <i>stargazer</i> (Hlavac, 2018) för alla analyser.
236	Resultat
237	se tabell ??)

Tabell 1: Deskriptiva mått för primära och sekundärt utfallsmått för de tre betingelserna vid för- och eftermätningstidpunkterna.

	Selfhelp $(N = 67)$		Guided ($N = 69$)		Waitlist $(N = 68)$	
	M	SD	M	SD	M	SD
Pre						
AAA-S Adaptive	38.8	8.7	38.4	8.6	36.3	7.1
AAA-S Aggressive	27.9	7.1	27.6	6.8	25.8	5.3
Rathus	-36.8	23.0	-38.9	21.5	-41.8	21.5
Post						
AAA-S Adaptive	48.9	9.3	46.4	9.2	39.2	7.6
AAA-S Aggressive	32.5	6.7	30.0	6.5	26.4	5.3
Rathus	-9.0	23.5	-6.8	24.7	-36.1	22.6

238 Diskussion

239 metodologiska brister / felkällor / validitet / reliabilitet

asdfadf

241 resultatdiskussion

242 i relation till annan forskning, självhävdelse

243 behov av ny forskning

sammanfattning?

245 Referenser

Alberti, R., & Emmons, M. (1974). Your perfect right (2:a uppl.). San Luis Obispo: Impact.

- American Psychological Association. (2016). Society of Clinical Psychology Research-Supported
 Psychological Treatments. Hämtad från https://www.div12.org/psychological-treatments/
- Andrews, G., Basu, A., Cuijpers, P., Craske, M. G., McEvoy, P., English, C. L., & Newby, J. M. (2018).

 Computer therapy for the anxiety and depression disorders is effective, acceptable and practical health care: An updated meta-analysis. *Journal of Anxiety Disorders*, *55*(December 2017), 70–78. https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2018.01.001
- Andrews, G., Cuijpers, P., Craske, M. G., McEvoy, P., & Titov, N. (2010). Computer therapy for the anxiety and depressive disorders is effective, acceptable and practical health care: A meta-analysis. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0013196
- APA. (1968). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*. American Psychiatric Association. Hämtad från https://books.google.se/books?id=jBLj4djvpz8C
- Aust, F., & Barth, M. (2020). *papaja: Create APA manuscripts with R Markdown*. Hämtad från https://github.com/crsh/papaja
- Baker, A. E., & Jeske, D. (2015). Assertiveness and Anxiety Effects in Traditional and Online
 Interactions. *International Journal of Cyber Behavior, Psychology and Learning*, *5*, 30–46. https://doi.org/10.4018/978-1-4666-5942-1
- Barak, A., Hen, L., Boniel-Nissim, M., & Shapira, N. (2008). A comprehensive review and a
 meta-analysis of the effectiveness of internet-based psychotherapeutic interventions. *Journal*of Technology in Human Services, 26(2-4), 109–160.
 https://doi.org/10.1080/15228830802094429
- Beck, A. T. (1979). Cognitive Therapy of Depression. Guilford Publications.
- Burke, J., Richards, D., & Timulak, L. (2019). Helpful and Hindering events in internet-delivered cognitive behavioural treatment for generalized anxiety. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 47(3), 386–399. https://doi.org/10.1017/S1352465818000504
- Chambless, D. L., & Ollendick, T. H. (2001). Empirically Supported Psychological Interventions:

 Controversies and Evidence. *Annual Review of Psychology*, *52*(1), 685–716.

 https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.685
- Craske, M. G., Stein, M. B., Eley, T. C., Milad, M. R., Holmes, A., Rapee, R. M., & Wittchen, H.-U.
 (2017). Anxiety disorders. *Nature Reviews Disease Primers*, 3(May), 17024.
 https://doi.org/10.1038/nrdp.2017.24
- Day, V., McGrath, P. J., & Wojtowicz, M. (2013). Internet-based guided self-help for university students with anxiety, depression and stress: A randomized controlled clinical trial. *Behaviour Research and Therapy*, *51*(7), 344–351. https://doi.org/10.1016/j.brat.2013.03.003
- Eklund, A. (2016). beeswarm: The Bee Swarm Plot, an Alternative to Stripchart. Hämtad från

- https://CRAN.R-project.org/package=beeswarm
- Fensterheim, H., & Baer, J. L. (1975). *Don't say yes when you want to say no.* Dell Publishing Company.
- Grosjean, P., & Ibanez, F. (2018). pastecs: Package for Analysis of Space-Time Ecological Series.

 Hämtad från https://CRAN.R-project.org/package=pastecs
- Hlavac, M. (2018). stargazer: Well-Formatted Regression and Summary Statistics Tables. Bratislava,
 Slovakia: Central European Labour Studies Institute (CELSI). Hämtad från
 https://CRAN.R-project.org/package=stargazer
- Hofmann, S. G., Asnaani, A., Vonk, I. J., Sawyer, A. T., & Fang, A. (2012). The efficacy of cognitive behavioral therapy: A review of meta-analyses. *Cognitive Therapy and Research*, *36*(5), 427–440. https://doi.org/10.1007/s10608-012-9476-1
- Linehan, M. M. (1979). Structured Cognitive-Behavioral Treatment of Assertion Problems. I

 Cognitive-Behavioral Interventions (s. 205–240). Elsevier.

 https://doi.org/10.1016/B978-0-12-404480-7.50013-7
- Lundgren, J., Johansson, P., Jaarsma, T., Andersson, G., & Köhler, A. K. (2018). Patient experiences of
 web-based cognitive behavioral therapy for heart failure and depression: Qualitative study.
 Journal of Medical Internet Research, 20(9). https://doi.org/10.2196/10302
- ²⁹⁸ Mano, D. K. (1976). Assertiveness Training. National Review, 28(17), 510.
- Mehta, S., Peynenburg, V. A., & Hadjistavropoulos, H. D. (2019). Internet-delivered cognitive behaviour therapy for chronic health conditions: a systematic review and meta-analysis.

 Journal of Behavioral Medicine, 42(2), 169–187. https://doi.org/10.1007/s10865-018-9984-x
- Mitamura, T. (2018). Developing the Functional Assertiveness Scale: Measuring Dimensions of
 Objective Effectiveness and Pragmatic Politeness. *Japanese Psychological Research*, 60(2),
 99–110. https://doi.org/10.1111/jpr.12185
- National Institute for Health and Care Excellence. (2018). Mental Health and Behavioural Conditions, 21–23.
- Pittig, A., Schulz, A. R., Craske, M. G., & Alpers, G. W. (2014). Acquisition of behavioral avoidance:

 Task-irrelevant conditioned stimuli trigger costly decisions. *Journal of Abnormal Psychology*,

 123(2), 314–329. https://doi.org/10.1037/a0036136
- R Core Team. (2020). *R: A Language and Environment for Statistical Computing*. Vienna, Austria: R Foundation for Statistical Computing. Hämtad från https://www.R-project.org/
- Ren, K., & Russell, K. (2016). *formattable: Create 'Formattable' Data Structures*. Hämtad från https://CRAN.R-project.org/package=formattable
- Revelle, W. (2019). psych: Procedures for Psychological, Psychometric, and Personality Research.

 Evanston, Illinois: Northwestern University. Hämtad från

 https://CRAN.R-project.org/package=psych
- Rozental, A., Forsell, E., Svensson, A., Andersson, G., & Carlbring, P. (2015). Internet-based

cognitive-behavior therapy for procrastination: A randomized controlled trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 83(4), 808–824. https://doi.org/10.1037/ccp0000023

- Rozental, A., Kothari, R., Wade, T., Egan, S., Andersson, G., Carlbring, P., & Shafran, R. (2020).

 Reconsidering perfect: a qualitative study of the experiences of internet-based cognitive behaviour therapy for perfectionism. https://doi.org/10.1017/S1352465820000090
- Rozental, A., Shafran, R., Wade, T., Egan, S., Nordgren, L. B., Carlbring, P., ... Andersson, G. (2017).

 A randomized controlled trial of Internet-Based Cognitive Behavior Therapy for
 perfectionism including an investigation of outcome predictors. *Behaviour Research and*Therapy, 95, 79–86. https://doi.org/10.1016/j.brat.2017.05.015
- Salter, A. (2001). *Conditioned Reflex Therapy*. Wellness Institute/Self-Help Books, LLC. Hämtad från https://books.google.se/books?id=gymIzp7arLMC
- Sewart, A. R., & Craske, M. G. (2019). Inhibitory learning. *Clinical handbook of fear and anxiety:*Maintenance processes and treatment mechanisms., 265–285.

 https://doi.org/10.1037/0000150-015
- Sijbrandij, M., Kunovski, I., & Cuijpers, P. (2016). Effectiveness of Internet-Delivered Cognitive
 Behavioral Therapy for Posttraumatic Stress Disorder: a Systematic Review and
 Meta-Analysis. *Depression and Anxiety*, *33*(9), 783–791. https://doi.org/10.1002/da.22533
- Smith, M. J. (1975). *When I say no, I feel guilty: how to cope—using the skills of systematic assertive therapy*. Bantam.
- Socialstyrelsen. (2017). Nationella riktlinjer för vård vid depression och ångestsyndrom.
 Rekommendationer med tillhörande kunskapsunderlag. Bilaga. Slutversion., 232–241.
 Hämtad från www.socialstyrelsen.se
- Speed, B. C., Goldstein, B. L., & Goldfried, M. R. (2018). Assertiveness Training: A Forgotten
 Evidence-Based Treatment. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 25(1), 1–20.
 https://doi.org/10.1111/cpsp.12216
- Vagos, P., & Pereira, A. (2019). Towards a Cognitive-Behavioral Understanding of Assertiveness:
 Effects of Cognition and Distress on Different Expressions of Assertive Behavior. *Journal of Rational Emotive and Cognitive Behavior Therapy*, 37(2), 133–148.
 https://doi.org/10.1007/s10942-018-0296-4
- Wade, T. D., Kay, E., Valle, M. K. de, Egan, S. J., Andersson, G., Carlbring, P., & Shafran, R. (2019).
 Internet-based cognitive behaviour therapy for perfectionism: More is better but no need to be prescriptive. *Clinical Psychologist*, *23*(3), 196–205. https://doi.org/10.1111/cp.12193
- Wickham, H., & Bryan, J. (2019). *readxl: Read Excel Files*. Hämtad från https://CRAN.R-project.org/package=readxl
- Wickham, H., François, R., Henry, L., & Müller, K. (2020). *dplyr: A Grammar of Data Manipulation*.

 Hämtad från https://CRAN.R-project.org/package=dplyr
- Wolpe, J., & Lazarus, A. A. (1966). Behavior therapy techniques: A guide to the treatment of

- neuroses. (s. ix, 198–ix, 198). Elmsford, NY, US: Pergamon Press.
- Xie, Y. (2015). *Dynamic Documents with R and knitr* (2nd uppl.). Boca Raton, Florida: Chapman; Hall/CRC. Hämtad från https://yihui.org/knitr/
- Zachariae, R., Lyby, M. S., Ritterband, L. M., & O'Toole, M. S. (2016). Efficacy of internet-delivered
 cognitive-behavioral therapy for insomnia A systematic review and meta-analysis of
 randomized controlled trials (Vol. 30, s. 1–10). https://doi.org/10.1016/j.smrv.2015.10.004
- Zhu, H. (2019). *kableExtra: Construct Complex Table with 'kable' and Pipe Syntax*. Hämtad från https://CRAN.R-project.org/package=kableExtra